

д-р Даринка ПЕТРЕСКА

Димитар Димески
АФЕРИТЕ ВО БИТОЛСКИОТ ВИЛАЕТ 1895 - 1903,
Матица Македонска, Скопје 1993, 139.

Во годината на јубилејното одбележување на двата извонредно значајни настани од македонското националноослободителното движење и од борба на македонскиот народ за национална слобода и своја држава: *100 години од основањето на Македонската револуционерна организација и 90 години од Илинденското востание*, Димитар Димески ја објави книгата *"Аферите во Македонија 1895 - 1903"*. Истата претставува една тематска целина, иако композициски е сочинета од посебни научни прилози објавени од авторот претежно во Годишниот зборник на Филозофскиот факултет на универзитетот "Св. Кирил и Методиј", Скопје, Историја - списание на Сојузот на друштвата на историчарите на Македонија, Скопје и Гласникот на Институтот за национална историја, Скопје, во еден подолг период од 1971 до 1992 година.

Во книгата "Аферите во Битолскиот вилает 1895 - 1903 година" се презентирани резултатите од научните истражувања и сознанијата за позначајните провали во Битолскиот вилает и последиците од нив за МРО во Вториот (Битолскиот) револуционерен округ, но и за Организацијата во цела Македонија. Тоа се: 1. Дреновската афера 1895 година; 2. Доневата афера 1896; 3. Поп - Ставревата провала 1900 и судскиот процес во Битола 1901; 4. Кичевската провала 1900; 5. Иванчовата провала 1901; 6. Јосифовата провала 1902; 7. Кадиноселската провала 1902; 8. Ракитничката провала 1902 и 9. Леринските провали (Трсе, Пателе, Крушоради) 1902.

Аферите кои беа "логична последица во процесот на нејзиното јакнење и разграничување, како што пишува Димески во својот предговор, придонесоа за афирмација на борбата на македонскиот народ сред светската јавност, како и за челичење на револуционерните маси". Исто така, имаа големо значење и за зголемување на нелегалните членови кои одеа во четите и ја формираа свесната водечка воена сила на

Организацијата и "конечно тие отворија пат за беспримерен хероизам" во величествената борба на македонскиот народ од Илинденската епоха.

Овие научни прилози поместени во оваа книга претставуваат тематска целина, мошне значајна и корисна зашто дава можност на читателот да добие едновремени и посеопфатни сознанија за овој аспект на МРО во предилинденскиот период.

Сите прилози од оваа целина се пишувани врз база на обемно користени изворни материјали, објавени мемоари и литература. Освен тоа, во книгата се поместени и 17 илустрации - фотографии на повеќе македонски револуционери, кои биле опфатени во споменатите провали-афери, или загинале во исто време, или кои биле судени по некоја од нив и сл. Азбучниот индекс поместен на крајот на книгата, го олеснува користењето на сите податоци во истата.

"Аферите во Битолскиот вилает 1895 - 1903" од Димитар Димески веќе се вброи во богатиот фонд на објавени трудови од историската наука посветени на МРО и Илинден.